

REFERENČNI OKVIR

”VELIKE ZVERI IN PROSTOŽIVEČI PARKLJARJI TER DRUŽBA”

PRIPRAVLJEN S STRANI PLATFORME ALPSKE KONVENCije WISO
(VELIKE ZVERI IN PROSTOŽIVEČI PARKLJARJI TER DRUŽBA) IN SPREJET NA
11. ALPSKI KONFERENCI, BRDO, SLOVENIJA, MAREC 2011

© Karl-Heinz Volkmar; Uwe Anders; WWF Švica, Deželna služba za gozdove Tirolske, Zveza rejcev ovac Tirolske

REFERENČNI OKVIR

”VELIKE ZVERI IN PROSTOŽIVEČI PARKLJARJI TER DRUŽBA”

V skladu z mandatom, ki ga je sprejela Alpska konferenca, je naloga platforme obravnavati vprašanja v zvezi z ohranjanjem, varstvom in rabo velikih zveri in prostoživečih parkljarjev ter predlaganje rešitev za izravnavo različnih interesov in zahtev po rabi, zlasti pri usklajevanju med prostorskim načrtovanjem, kmetijstvom in gozdarstvom, varstvom narave in lovstvom. V ta namen mora platforma obravnavati presečne teme različnih protokolov Alpske konvencije in si prizadevati za dialog in sodelovanje s predstavniki zadevnih državnih in nedržavnih ustanov, ter razvijati usklajene strategije in zasnove ob upoštevanju ekoloških, ekonomskih in socialno-kulturnih danosti.

Platforma Velike zveri in prostoživeči parkljarji si je zato postavila cilj, da bo do XI. Alpske konference dosegla enotno soglasje o:

- uravnoteženem sistemu ciljev kot skupnem referenčnem okvirju za prihodnje delovanje in
- strategijah delovanja, ki bodo zagotavljale projektne ideje za prihodnje skupno sodelovanje, ki bo temeljilo na celostnem pristopu.

Referenčni okvir, ki je bil pripravljen s strani različnih deležnikov in sprejet na Alpski konferenci (glej stran 10), je glavni rezultat preteklih aktivnosti platforme. Informacije o sodelujočih v platformi, nacionalnih prispevkih in prispevkih ostalih deležnikov, si lahko ogledate na:

http://www.alpconv.org/theconvention/conv06_WG_f_sl

REFERENČNI OKVIR

”VELIKE ZVERI IN PROSTOŽIVEČI PARKLJARJI TER DRUŽBA”

GLAVNI CILJ – SPLOŠNE USMERITVE

Velike zveri in prostoživeči parkljarji so zaščiteni v ravnovesju s svojim habitatom in v skladu z ostalimi prostoživečimi živalmi ter interesi človeka. Konflikte z interesi človeka se rešuje, ostali negativni vplivi pa se izravnavajo.

REFERENČNI OKVIR

”VELIKE ZVERI IN PROSTOŽIVEČI PARKLJARJI TER DRUŽBA”

OSTALI CILJI

1 – Dialog: obveščamo, ozaveščamo in spodbujamo dialog o odnosih med prostoživečimi živalmi, habitati in družbo.

2 – Populacije prostoživečih živali: resnično vrednost naših prostoživečih živali spoštujemo kot osrednje sestavne dele našega okolja, spodbujamo in usmerjamo razvoj avtohtonih populacij prostoživečih živali v skladu z njihovimi habitati in interesi človeka, pri čemer je cilj zavarovati njihove populacije.

3 – Habitat prostoživečih živali: podpiramo okolju sonaravne oblike rabe gorskih pašnikov, kmetijskih zemljišč in gozdov z namenom ohranjanja in izboljšanja habitatov prostoživečih živali, kar se tiče njihove površine in kakovosti.

4 – Dopolnilna trajnostna raba: raba prostoživečih živali je trajnostna, ob priznavanju in usklajevanju različnih interesov človeka na področju varstva in rabe naravnih virov, tako da se bo različne oblike rabe zemljišč razvijalo na uravnotežen način.

5 – Sodelovanje: sodelovanje poteka čezmejno in medsektorsko ter preko usklajevanja ukrepov, v kolikor je to potrebno za doseg skupnih ciljev, kot so izboljšanje življenjskih pogojev za prostoživeče živalske vrste ali preprečevanje konfliktov interesov različnih uporabnikov kakor tudi odškodnin za nastalo škodo.

REFERENČNI OKVIR

”VELIKE ZVERI IN PROSTOŽIVEČI PARKLJARJI TER DRUŽBA”

Možnosti

1 – Dialog: obveščamo, ozaveščamo in spodbujamo dialog o odnosih med prostoživečimi živalmi, habitati in družbo.

1-1) Zavzemamo se za pravico do obstoja vseh avtohtonih vrst prostoživečih živali in prepoznavamo njihov pomen;

1-2) Spodbujamo raziskave in znanje o prostoživečih živalih, njihovih habitatih in interakcijah kakor tudi vplivih na okolje;

1-3) Aktivno ozaveščamo prebivalstvo in spodbujamo medsektorski dialog;

1-4) Zainteresirane deležnike smo vključili v razpravo o morebitnih sporih in možnostih sobivanja, želimo najti sporazumne rešitve za probleme in sprejemati ustrezne upravne odločitve, ter komunicirati na transparenten način.

REFERENČNI OKVIR

”VELIKE ZVERI IN PROSTOŽIVEČI PARKLJARJI TER DRUŽBA”

2 – Populacije prostoživečih živali: resnično vrednost naših prostoživečih živali spoštujemo kot osrednje sestavne dele našega okolja, spodbujamo in usmerjamo razvoj avtohtonih populacij prostoživečih živali v skladu z njihovimi habitati in interesi človeka, pri čemer je cilj zavarovati njihove populacije.

2-1) Prostoživeče živali želimo ohraniti in obnoviti njihove populacije ter jih ohraniti kot prostoživeče v največji možni meri, s tem, da jim zagotavljamo povsem prosto gibanje brez krajevnih in časovnih omejitev;

2-2) Prizadevamo si za preživetje populacij avtohtonih vrst na celotnem alpskem območju, ob upoštevanju njihove bio-geografske razporeditve, vključujoč regije, ki mejijo na Alpe in upoštevajoč njihovo morebitno migracijo na dolge razdalje;

2-3) Prizadevamo si za ohranitev takih velikosti populacij, ki omogočajo trajnostno rabo, kjer je to primerno;

2-4) V interesu upravljanja s populacijami in hkrati varovanju preživetja vrste, podpiramo regulativne posege v populacije zaščitene vrste živali, kadar so ogrožena človeška življenja ali njihova telesa ter z namenom preprečevanja dejanske škode na stvareh;

2-5) Spremljamo stanje prostoživečih živali glede bolezni, ki se med njimi prenašajo in tistimi, ki se prenašajo tudi na domače živali in človeka, ter sprejemamo ustrezne ukrepe za njihovo preprečevanje in obvladovanje;

2-6) Zavedamo se morebitnih konfliktov, ki jih prostoživeče živalske vrste lahko povzročajo in se zavzemamo za solidaren pristop tako družbe kot celote kakor tudi posameznikov, ki so neposredno ogroženi, ter da se v skladu s tem najdejo primerne rešitve.

REFERENČNI OKVIR

”VELIKE ZVERI IN PROSTOŽIVEČI PARKLJARJI TER DRUŽBA”

3 – Habitat prostoživečih živali: podpiramo okolju sonaravne oblike rabe gorskih pašnikov, kmetijskih zemljišč in gozdov z namenom ohranjanja in izboljšanja habitatov prostoživečih živali, kar se tiče njihove površine in kakovosti.

3-1) Zagotoviti želimo, da bi habitati prostoživečih živali zadovoljevali specifične potrebe prostoživečih živalskih vrst v skladu s sonaravno rabo naravnih virov, ki ustreza njihovi vrsti na celotnem alpskem območju;

3-2) Ohranjamo in povezujemo habitate prostoživečih živali ter zagotavljamo prepustnost pokrajine;

3-3) Turizem in prostočasne dejavnosti razvijamo tako, da ohranjajo območja, ki so pomembna za prostoživeče živali čimbolj nedotaknjena in brez motenja posesti;

3-4) Cilje za ohranitev in izboljšanje stanja habitatov prostoživečih živali upoštevamo pri načrtovanju in usmerjanju aktivnosti tako javnega kakor tudi zasebnega sektorja;

3-5) Pri konceptih upravljanja upoštevamo morebitne vplive na prostoživeče živali in njihove habitate, še zlasti možne učinke podnebnih sprememb.

REFERENČNI OKVIR

”VELIKE ZVERI IN PROSTOŽIVEČI PARKLJARJI TER DRUŽBA”

4 – Dopolnilna trajnostna raba: raba prostoživečih živali je trajnostna, ob priznavanju in usklajevanju različnih interesov človeka na področju varstva in rabe naravnih virov, tako da se bo različne oblike rabe zemljišč razvijalo na uravnotežen način.

4-1) Zavedamo se vplivov kmetijstva in gozdarstva na dobrobit habitatov prostoživečih živali in spodbujamo tako rekoč mozaik gozdov, odprtih površin in prehodnih oblik;

4-2) Podpiramo trajnostno rabo gorskih pašnikov in živinorejo za preživetje na podeželju, ki je prilagojena tako, da prispeva k ohranjanju in izboljšavi habitatov prostoživečih živali in omogoča sobivanje z divjadjo;

4-3) Spodbujamo trajnostno naravnan lov, ki temelji na ohranjanju naravne raznolikosti vrst, ohranjanju starostnih in socialnih struktur prostoživečih živali in omogoča zadovoljevanje njihovih potreb, ne da bi se ogrožalo naravno obnovo gozdov, primarne gozdne funkcije in druge interese človeka;

4-4) Podpiramo takšno gozdarstvo, ki na trajnosten način ohranja in izboljšuje ekosistemsko funkcijo gozda in kakovost habitatov prostoživečih živali;

4-5) Podpiramo prizadevanja za ohranitev biotske raznovrstnosti, še posebej ohranjanje ogroženih vrst in njihovih habitatov.

REFERENČNI OKVIR

”VELIKE ZVERI IN PROSTOŽIVEČI PARKLJARJI TER DRUŽBA”

5 – Sodelovanje: sodelovanje poteka čezmejno in medsektorsko ter preko usklajevanja ukrepov, v kolikor je to potrebno za doseg skupnih ciljev, kot so izboljšanje življenjskih pogojev za prostoživeče živalske vrste ali preprečevanje konfliktov interesov različnih uporabnikov kakor tudi odškodnin za nastalo škodo.

5-1) Spodbujamo konceptualno usklajevanje, da bi dosegli skupno razumevanje uporabljenih izrazov in ukrepov, ki bi jih bilo potrebno sprejeti;

5-2) Spodbujamo pravočasno in odprto izmenjavo informacij o bazi znanja na vseh ravneh;

5-3) Kot del skupne odgovornosti za populacije prostoživečih živali, pri načrtovanju lastnih ukrepov upravljanja upoštevamo razvoj v sosednjih regijah, ter spodbujamo čezmejno sodelovanje;

5-4) V načrtovanje strategij upravljanja smo vključili vse relevantne deležnike in vpeljali ukrepe, ki temeljijo na objektivnem znanju in so prilagojeni lokalnim razmeram;

5-5) Spodbujamo interdisciplinarno in medsektorsko sodelovanje, tudi prek meja, zmanjšujemo konflikte ter se poslužujemo sinergij.

REFERENČNI OKVIR

”VELIKE ZVERI IN PROSTOŽIVEČI PARKLJARJI TER DRUŽBA”

Sklep 11. Alpske konference o sprejetju referenčnega okvirja se nahaja na:
http://www.alpconv.org/theconvention/conv06_AC_d_sl

Alpska konferenca¹

1. se seznanj s poročilom o delu predsedstva Platforme „Velike zveri in prostoživeči parkljarji“,
2. se zavzema za večsektorsko, celostno in čezmejno razumevanje področja prostoživečih živali in družbe ter sklene, da Platformo „Velike zveri in prostoživeči parkljarji“ preimenuje v „Velike zveri in prostoživeči parkljarji ter družba“ (Prostoživeče živali in družba – WISO),
3. se seznanj z referenčnim okvirjem, izdelanim s strani Platforme kot podlago za čezmejne projekte sodelovanja,
4. pooblašča Švico za predsedovanje Platformi v obdobju do XII. Alpske konference,
5. pooblašča Platformo, da okrepi delovanje zlasti na naslednjih področjih:
 - razvijanje vsealpskega programa monitoringa za velike zveri;
 - popis števila in razširjenosti alpskega kozoroga;
 - izmenjava programov posredovanja informacij in znanja kot tudi programov za ozaveščanje prebivalstva na področju prostoživečih živali in družbe.

¹ Nemčija in Italija se za strinjanje s tem sklepom sklicujeta na izjavi, ki sta priloženi zapisniku 45. seje Stalnega odbora.